

ספרוי — אוצר החסידים — ליאובאואריטש

שער
שלישי

קובץ
שלשת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלהה"ה נבג"מ זי"ע

שני אודסאהן

מליאובאואריטש

•

תרומה

(חלק לא שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים“
ברוקלין, נ.י.
770 איסטערן פארקווי
שנת חמישת אלפים שבע מאות שמות ושם לשכונות
שבוע פרשת תרומה, כח שבטיד אדר, ה'תשפ"ז (ב)

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת תרומה, כח שבטיד אדר, ה'תשפ"ז (ב)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehota.org / www.kehota.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehota.org

תרומה

ב. אח"כ ממשיך רשיי "ולא הייתה אלא לשעה, והרבה גונונים היו לה לכך מתרגם ססגונא ששש ומתפאר בגונוניון שלו".

והנה הטעם שהוצרך רשיי לומר ש"לא הייתה אלא לשעה", ייל בפשטות, דכיוון שלא ידוע לומוד המקרא (בן חמיש למקרא) שיש מין חי' ששם תחשי, מפרש רשיי שאכן אין זו חי' ידועה כי "לא הייתה אלא לשעה".¹⁰

(9) וכבר בפרק"ט בארכוה במפרשי רשיי וודע – בפי הכתוב ביחסו של יחזקאל (טו, י) "ואנעלת תחשי" אם הי' כל המ' שנה מדבר, או שעשו נגעלים ממה שני' שאור, או שהוא תחשי אחר כו'. וראה תרגום ומפרש רשיי יחזקאל שם. ולפי הפס"ר שם – קאי על עורות תחשים (ולא על מנעלים כפושטם), ואכ"ם.

(10) בכמה מפרשימים (ג"ז). בארכום חיים (לאחוי מהר"ל), ועוד מבואר ההפרש בפרש"י "ולא הייתה אלא לשעה" – דלא כחרי לא הותר למלאכת שמים אלא באהמה טהורה כתיבת מען תורת ה' בפיך מן המותר פפק', ואכ" תחשי חי' טהורה ה', ולמה לאמנה אותה [ביבן] בהמות וחיות טהורות (בפ' שמיini ופ' ראה). אלא לשעה ייתה ולאמנה דבר שהרי לשעה" (ל' אגוז). וכעין זה כתבו בכמה מפרשימים. אבל: (א) בפרש"י "שיהית לא הובאה ההלכה שצ"ל "מן המותר בפיר'"*. (ב) אפי' להלכה (בஹש שוגיות הגם) שם, שהובאו לעניין תחש הא דלא הוכשר למלאכת שמים אלא ערו בהמה טהורה בלבד). (ג) הרשב"א (חזי' לשעת שם) בשם וב הא' גאון דהוואיל וקם לי' קיז' דבר הונא מבוניש... אכ'

(*) וכדמוכחה גם מזה שרשיי אינו מותך בונגע לתולעת במלאת המשכן – ראה דברינו בחו'ean (כח). מפרש רשיי רוחאל משה (באר היטוב). אמרנו שפ. דבר טוב (בגהגה). וועת. שווית חתטי' שבפוניס והערה בסופה). ואכ"ם.

א. אחד מהדברים שנצעטו ישראל להביא לתרומת המשכן ("וזאת התרומה אשר תקחו מאתם") הוא "ὔροτας ταῖς οὐραῖς", ופרש"י "תחשיים" – "מן חי'".

והנה ברזל מצינו פלוגתא בדבר: בבללי³ הובאו דברי רשב"ל בשם ר"מ "תחשי שהי' בימי משה ברבי" בפני עצמו ה' ולא הכריעו בה חכמים אם מין חי' הוא אם מין בהמה הוא כו'", אבל בירור שלמי⁴ אי' "רבנן אמרין מין חי' טהורה"⁵ (וכן איתא בתנומא, ר' יהודה אומר חי' טהורה גדולה היהתה במדבר כו' ובבורה טהרה גונונים ונטלו אותה ועשו ממנה ירידעות)⁶.

ועפ"ז (וכן מבואר במפרשים⁸), קובע רשיי כדורי הירושלמי (וחתנומא) שהוא "מין חי'".

וצ"ע, מנו"ל לרשיי בפושטו של מקרא להכריע בין דעתות אלו, שהוא "מין חי'?"

1) פרשנו כה, ג.

2) כה, ה.

3) שבת כח, ב.

4) שבת פ"ב ה"א.

5) ומישיך בירושלמי שם שאתי' בדברי רשב"ל בשם ר"מ כמין חי' טהורה ברא הקב"ה כו'".

6) פרשנו ו.

7) בפסקתא רבתיה פל"ד (lag) ר' נחמי' אומר חי' טהורה היא כו אמר רב כי אליעזר .. בשם רשב"ל .. בשם ר' יוחנן אמר חי' גדולה הראה הקב"ה למשה ועשה הימנה צורך המשכן וגונזה. ובקהיר (פ"א), ט) ר' יוחנן אמר חי' גדולה הראה הקב"ה למשה ועשה הימנה צורך המשכן וגונזה.

8) ראה דברי דוד להט"ז כאן. צידה לדרכ. בארכ' בדשה. וראה בארכוה מלאת הקודש על פרשי' ז. ואכן.

(ב) סיומו בפירוש דברי התרגום „שש וمتפאר בגונין שלו“?

והנה לכואורה דברי רשי' (בפירוש התרגומים) מקורם בגמ'¹³, שהגמ' מפרשת דברי רבנן חמי' ש„מכסה אחד [של עוז] רות אילים מאמדים ועורות תהשימים[ה] הי' ודומה כמיון תלא אילון“, ש"ה"ק [מיון תלא אילון] הוא שיש בו גונין הרבה ולא תלא אילון דאיילו הtmp טמא והכא טהור, א"ר יוסף א"י הניינו דמתרגמין סס-גונא שש בגונין הרבה“ – וזהו כלשון רשי' „לכן מתרגם ססגונא שש ומטה- פאר בגונין שלו“.

אבל כבר נת' כמ"פ שאין דרכו של רשי' בפירושו ע"ה"ת להעתיק לשונות חז"ל כ"א רק הנוגע לפירוש פשטוטו של מקרא, ומה נוגע אריכות לשון (הגם רשי' לפירוש תיבת „תחש“)?

[ומה גם בנדוו"ד, שכונת ר' יוסף במ"ש „אי הכל“] (סימעתא הרוי. רשי'), אינה רק להוכחה שתחש יש לו הרבה גונוניים, אלא בעיקר לפреш שטהור הוא (דלתא כתלא אילון) שטמא הוא – דכיוון ד„הוא טהור ניחא הא דמתרגמין ססגו-ד„ לפ"י שאינו דומה לתלא אילון אלא בזה שיש לו גונין הרבה“¹⁴].

יש מפרשימים¹⁵ שרשי' בא לתרץ דברי התרגומים, דכיוון שכתב רשי' „ולא היתה אלא לשעה“, איך נאמר בתרגומים (בבבל) שם לחוי זו שלא היתה ידועה לא לפני זמן המשכן ולא לאחריו? ולכון כ' רשי' „לכן מתרגם ססגונא שש ומטא-ר בגונין שלו“, שאין כוונת התרגום שזו

(13) שבת שם, ע"א.

(14) תומ' הרואש שבת שם.

(15) ראה החנוכת התורה (להרדר העשיל) כאן. חי' חת"ס שבת שם.

[ועפ"ז מובן גם הטעם שנקט רשי' „לא היתה אלא לשעה“, שזו ע"ד לשון הבבלי „ולפי שעיה נזדמן לו למשה ועשה ממנו משכן ונגנוז“ – ולא כהירושלמי „כמיון חי‘“ תורה ברא הקב"ה למשה במדבר כיון שעיה בה מלאת המשכן גונזה“, או כלשון ר' נחמי' בתנחותם מעשה נסים היה ולשעה שנבראת בו בשעה גונזה¹⁶ – כי בפשותו של מקרה אין הכרח שהיתה כאן בריאה מיוחדת או מעשה נסים (וכן מעשה מיוחד של גוניזת התחש), אלא רק ש„לא היתה אלא לשעה“, וכן נשבח זכרו בתנ"ך].

וכן מובן זה שרשי' ממשיך „והרבבה גונונים היו לה“, דכיוון שאין זו ח"י ידועה (כי „לא היתה אלא לשעה“) ציריך רשי' לפреш במה מיוחדים עורות תהשימים, שבגאל זה ציווה ה' להביאם לתרומות המשכנן¹⁷ (ובפרט שלא נאמר בקרא שצ"ר ריכים לצבע העורות, כמו שפירש בעורות אילים – מאמדים), ולכון פרשי' שהרבבה גונונים היו לה" (ואין זוקרים לცבעה).

אבל צ"ע מהי אריכות לשון רשי' „לכן מתרגם ססגונא שש ומטא-ר בגונין שלו“, דכלואורה ה' מספיק לכתוב בקיצור „כתרגומו (ססגונא)“, שמה מוכחה שיש לתחש הרבה גונוני; ומהי הדגשת רשי' (א) „לכן מתרגם כו“,

איכא למליך כו' דאפי' בהמה טמא נמי מתכשר“. וראה גם ר"ז ר"ה רפ"ג (ד"ה ומיהו אע"ג דמסקין). וראה שו"ת חת"ס א"יה סל"ט. יו"ד סרע"ז. שדי"מ. אסיפה דינים מערכת חנוכה אותן. ועוד. ואכ"מ. (11) ועד"ז בפס"ר שם „לפי שעיה נבראתה וגונזה“. ולשון הקהיל הדרה הקב"ה למשה ועשה המינה צורך המשכן וגונזה – י"ל בב' האופנים.

(12) ראה בא"ו"א קצת בהואיל משה ואמרי שבר על פרשי' כאן.

וכוונתו בפשטות, שלקחו עורות של מין ח'י' ששם תחשי ולא שלקחו עורות מאילים) וצבעו אותם בצע תחשי²¹.

[והברחו של רשי' בפשטות הוא, דאמ' הכוונה שצבעו את העורות (אלילים) בצע של] תחשי – הול' "עורות אילים מדמים ותחשיים" (וכיו'ב), ולא, "עורות תחשיים"; ומזה שהכתב מוסיף, "עורות תחשיים" מובן, שאין אלו העורות שעלייהם מדובר לפני' ("עורות אילים")²², אלא שהם עורות של תחשי (ותחשי הוא, "מין ח'י").

וזה גם המשך בדברי רשי' "לכ' מתרגם סגונא שש ומתפאר בגוונין שלו":

בזה בא רשי' להביא ראי' מהתרגומים שאנו סתם שם צבע, שצבעו בו העורות, אלא שהוא מין ח'י, דתחש מתרגם "סָגּוֹנָא", שהח'י "שׁשׁ ומתפאר בגוונין שלו".²³

ולכן לא כתוב רשי' בקיצור "מתרגמו סגונא", כי אז ה'י' מקום לפרש שכונת המרכיב היא ש'תחשי' הוא צבע המרכיב מצירוף הרבה גוונים, או²⁴ "סגונא" פירושו ששה גוונים (ע' ז הדיעה בתנומא שבעור התחשי יש ששה

(21) להעיר גם מהמשך לשון התנומא (בדברי ר'ינ') "עורות תחשיים למה דכתיב אוריך הירעה האחת שלשים בהם מי מביא לך ריעיה של שלשים אמה אלא מעשה נסים לשעה שנבראה ונגנו".

(22) ודוחק לומר שהכוונה לעורות טעם, מאי זה בהמה וח'י (לא של אילים דוקא), צבעיים בצע הנקרא תחשי – כי לא מסתבר שהכתב לא יפרט מאי זה מין צ'ל העורות, ובפרט שכ'ל דבר שבנדבת המשכן נאמר באופן מפורט.

(23) אבל ראה נתינה לגר על תרגום כאן.

(24) וראה עוד פירוש בעורף ערך סגונ.

שם "תחשי" בארמית, אלא זה תיאור מראהו של התחשי, "שש .. בגוונין .. שלו".

אבל גם פירוש זה דחוק הוא, שהרי (cmdor כמ"פ) אין עניינו של פרש"י ע"ה"ת להעתיק ולפרש את דברי התרגום.

ג. ויש לומר הביאור בזה – בפשטות:

רשי' בפירושו, "מין ח'י" לא בא לש' – לול הפירוש שתחש הוא, "מין בהמה"¹⁶, אלא לשולק כס"ד "תחשי" הוא שם צבען, ופירוש "עורות תחשיים" הוא כמו "עורות אילים מדמים", דהיינו, ש'צבעות אילים ממדמים" פירושו עורות אילים ש'צבעות היו אדום לאחור עבודן¹⁷, כן יש מקום לפירוש "עורות תחשיים", שצבעו עורות בצע הנקרא "תחשי" [ונ"ז הדיעות שמצוינו בירושל-מי¹⁸, ד' ר' יהודה אומר טיניין לשם צבע נקרא] (עורות אילים צבעות היו עורות תחשיים ונקרוים תחשיים על שם צבע שdomה לתחשיים. קה"ע), ור' נ אמר גלקטניין (שם צבעו¹⁹. קה"ע²⁰).].

ולכן כ' רשי' ד"תחשיים – מין ח'י".

(16) להעיר מס' הכרזון (על פרש"י) ומשכיל לדוד כאן, שאין כוונת רשי' ח'י ולא בהמה, אלא למי ח'י, מחי' משמע נמי בהמה. אבל בבאר בשדה כ' השדים דוחוקים.

(17) ל' רשי' כאן.

(18) שבת שם.

(19) וראה שיר' קרben לירושלמי שם בכיאור החילוק בין ב' הדיעות.

(20) וראה ערך (עד ר' טיניון) שפירש שהוא צבע תכלת. ובמוסוף העזר (עד גלאטניון) שהוא מין חולדה יקרה וחשובה הגדילה במדינת צפון. ולפ"ז נמצא שחילוק בין ר' יהודה אמר ה' ר' רק צבע או מין ח'י טמא. וראה ערך השלם מקומותה הנ"ל. ועוד. וSKUOT' במלאת הקודש (על פרש"י) כאן) בפי דעת ר' י' ור' נ' בבלוי (שם כת, א). ואכ"ם.

לצבע העורות; משא"כ בנדבת עור תחש, הרי גם הצבע הוא בכלל הנדבה דהין, מאחר שהצבעים הם חלק מעוצם עור החיה, ועד שזה נוגע לתוכנת החיה – "שש ומתרפער בגונין שלו" (כנ"ל).

וילל, שהזו טעם נוסף לכך שרירות אליה היו המכסה העליון ביותר של המשכן²⁸ – כי נסוף על זה שרירות אלהulo ביפויים על השאר²⁹, ועוד זאת, שאנו דומה יופי של עור צבוע לגבי יופיו ותפארתו של עור שיש בו ריבוי גונונים בטבעו ותולדתו – הנה בעורות תחשים הרי הגוננים הם חלק מתוכנה (ח'", כנ"ל).

ה. ויש להוסיף ביאור בזה שמכסה עורות תחשים הי' המכסה העליון של המשכן, כי מעלה זו שבעורות תחשים, שבגם הצבע שבהם הוא חלק מהחי, יש בו ביוטי מיוחד של התוכן הפנימי דכללות המשכן:

"ח'" הוא רמז על הקב"ה, שנקרוא "וזי העולמים", לפי שהוא ית' מקור החיים של כל העולמות, ובלשון הרמב"ם³⁰ ש'

(28) לר"נ (כג' רשי פרשנו כו, יד) שהי' מכסה בפ"ע של עורות תחשים. והובא ברשי מתחילה כדיעת הא. וגם לדבריו ר"ץ דמכתה א' הרי ה'צ' של הרירעה העליונה הי' מעור תחש.

(29) ואך שפרש"י (פרשנו כו, יג) לモדה תורה דרך ארץ ישיה אידם חס על היפה, והיינו על יריונות התהחותנות שש משוד תכלת וארגמן כ' הרים נסוף על העתיק, שהו רק לגבי יריונות העזים דפשיטה שלגביהם הן היפה, הרי הכוונה שם היא בעיקר לעניין השוויות שלהם. וראה בחמי שפרש "כלומר שלא יגלו לאין כדי שלא יתטנו בעפר ובגשם", שהוא שלא יתטנו בעפר כי פשיטה שה' בעורות תחשים שלא היו מכות את הקושים כל עיקר.

(30) ריש הל' יטוח'ת.

גונונים)²⁵ – אלא מדגיש "שש ומותפער בגונין שלו", שעי"ז מובן שכונת התרגום ל"מין דהין".

ד. אבל עדין צע"ק דיוק לשון רשי "שש ומתרפער בגונין שלו", לדכורה, ה' מספיק "שש" (בלשון הגمرا²⁶), ומהי הוספה שלא רק "ש" אלא גם "מתפער בגונין שלו?"?

ויש לומר, שבזה מרמז רשי גם לה- מעלה המיוחדת שב"עורות תחשים", שאנו רק בגלל יופי הגוננים שבעורות אלו, אלא לפי שזה מדגיש את תוכנת התחש, שעורות מגוננים אלו פועלם בהתחש שיטתפאר בצעיו (וזהו עניין עיקרי בו עד כדי כך, שהזו חלק ממשנו בלשון התרגומים).

וזוהי גם המעללה והחשיבות בתרומה זו ד"עורות תחשים": מובן ופשט, שת רומה ממין החיה עולה בחשיבותה על תרומה ממין היזומח (עד שמצוינו בקרבי נות על המזבח)²⁷, ובזה היא חשיבותם המיוחדת של "עורות תחשים" גם לגבי "עורות אלים מאדמים", לא רק לפי "שבעורות תחשים היו הרבה גונונים" (далא כשאר הצבעים שהובא כל אחד מהם בפ"ע, תכלת וארגמן ותולעת שני כו'), אלא בעיקר משום שהגוננים הם חלק משור התחש עצמו. בנדבתה ה"עורות אלים מאדמים" (שצבעו אותן לאחרי שכבר היו) הרי הנדבה ממין החיה רק בנוגע לגוף העור עצמו, אבל לא בנוגע

(25) וכ"כ בבא ר' מים חיים על פרשי' בשם הרד"ק "זהו שיש גוננא שתירגם אונקלוס".

(26) בדף ראשון דברשי' "שש בגונונים".

(27) ראה לקו"ש חט"ז (ע' 451 ואילך) בטעם שהנשים טו על העזים, במוחרה, כי אז התרומה היא בסוג הקרבנה דהין, שהיא תרומה חשובת מטהה בחוטמים החתוכים מעוזים. ע"ש באורך.

שהוא לפייהם ממשתלשים מהם, וכפי שהאריך הרמ"א בספרו *تورת העולה*.³⁴ ולכן ה'י ציל במשכן עניין המורה על הקשר שבין דברים חיצוניים של הנבראים, עם "אמתת המצוא" – וזה נרמז בעורות תשחים", שגם צבע עורם (שאינו אלא דבר חיצוני) הוא מ"מ אין חיי" – להורות, שגם הדברים היכי חיצוניים של הנבראים, עד לא צבעו שליהם, לא נמצאו אלא אמתת המצוא,³⁵ "חי העור".

ו. ויש להזכיר בזה, ע"פ ביאור רבינו הוקן (בتورה אורו)³⁶ עד ההפרש בין חומר הנברא וצורתו, שהחומר של הנבראים נברא בדבר ה' ובשרה מאמרות, משא"כ "אופן צורת הרקיע (לודגמא) .. נעשה בחף ה' שלא בא לכל גילוי בדבר או מאמר" – שהטעם זהה הוא לפיה ש"דבר ומאמר .. הוא הפועל הישות" שככל הנבראים,adam hi הנברא רק "בחף ה' ורצו בו בלבד .. hei העולם בטול במציאות ממש", משא"כ בצורת הנבראים (שמקורה "בחף ה' .. שלא בא לכל גילוי בדבר או מאמר") נمشך עניין הביטול בנבראים. ע"ש באור.

[ויש לומר, שזה בא לידי ביטוי בזה שצורת הנבראים הוא דבר חיצוני שאין בו "תוכן" – שהטעם הפנימי זהה הוא, לפי שבצורת הנברא נשך עניין הביטול, ולכן בא בצורת הנברא שאין לה "מציאות" ותוון לעצמה (כמו ה"מציאות" שבעצם מציאות הנברא, וכן בתוכן הנברא וגדריו).]
ועפ"ז יובן בעומק יותר הטעם (הפני

"כל הנמצאים ממשים וארץ ומה שביניהם לא נמצא אלא מאמתת המצוא", ומסתבר שאין כוונת הרמב"ם במ"ש, "כל הנמצאים .. לא נמצא אלא מאמתת המצוא" רק לכל הנמצאים בכללות שללה, אלא גם בפרטיו הנמצאים צאי³⁷, שככל פרטיו הנמצואים "לא נמצא אלא מאמתת המצוא".

כלומר:

כל דבר שבoulos נחלק (בכללות) לשישה חלקים: א) עצם מציאות הדבר, שהוא עניין השווה בכל דבר. ב) תוכנותיו הייחודית של כל דבר, שהוא כל דבר חולק מזולתו. וכמו אש ומים, החלוקים בטבעם ותוכנותם, עד שתבעו של האש הוא היפךطبعו של מים. ג) שאר פרטי כל דבר, שאינם חלק בעצם תוכנותו ותורכו.

וכל ענייני הנברא הנ"ל, לא נמצאו אלא אמתת המצוא – דהיינו נוסף על עצם מציאות הנברא, ועוד"ז תוכנו וגדרו הייחודי של כל נברא – גם הפרטים הטפלים נמצאו מ"אמתת המצוא".

וזה עניינים של ירידות מ"עורות תה"ם" שבמשכן:

כיוון שעניינו של המשכן הוא – "ושכנתה בתוכם"³⁸, השראת השכינה באופן גליוי, הרי מובן, שבו ה' באופן גליוי זה שם, "אמתת המצוא" של הקב"ה נמצאו כל הנמצאים בכל פרטייהם. [וכמו בואר בספרים³⁹, שה"צירורים הגופניים" שבמשכן וכלייו – אפשר להתבונן מהם צירורים העליונים שהם דוגמא להם],

(34) ראה לקמן הערכה 36. (31) וראה גם רמב"ם שם פ"ב הל' (חובא לקמן בפניהם ס"ז).

(35) מכך מא, ג. וראה בארוכה ס"מ טرس"ג ע' 72 קיח ואילך. קונטרס עה"ח פ"א. ס"מ תש"ח ע' 72 ואילך. ועוד.

(32) פרשנו כה, ת.

(33) בחמי פרשנו כה, ט. ובכ"מ.

ואםיתת מציאותו הוא כפי שהוא למלعلاה;

הקרשים, שהם מקיפים את כל אשר בתוכם בשווה, מורים על אור מקיף, ועל ידם נפעל ונתגלה זה שכל הנמצאים לא נמצאו אלאאמתת המצוא, שעניינו זה הוא דבר השווה בכל הנמצאים כולם, ש"כל הנמצאים .. מצורה הראשונה עד יתש קטן שייה' בטבור הארץ הכל מכח אמיתתו נמצאו"³⁸;

והיריעות, המקיפים את כל אשר בהמשכו ואת الكرשים מלמעלה, גם הם מורים על אור מקיף, אבל על מקיף נעליה יותר, שכן הוצרכו להיות צבועים, ובפרט היריעות העליונות דמכתה עור תחש – להורות, דגם הציר החיצוני שבדברים שבulous הוא בטל ל"חי העור" למים", ואדרבה, ביטול זה של הציר החיצוני בא מדרכה נעלית יותר, או רקייפ דקדושה (רצון וחפץ ה') שלמעלה יותר.

ח. ג' עניינים הנ"ל ישם גם בעבודת האדם:

בכל מצוה ומצויה – יש ג' עניינים:

א) מעשה המצוה, שבזה שווים כל אחד ואחת בישראל, מגודל שבגדולים עד קטן שבקטנים (ולודוגמא: מעשה הנחת התפילין של משה ובניו הוא בשווה למעשה הנחת תפילין של איש פשוט בכל הזמנים), ובלשון התניא³⁹ "תורה אחת ומשפט אחד לכולו בקיים כל התורה ומצוות בבח' המעשה",

ב) כוונת המצוה, שבזה חילוקים מאחד לשני, ותלווי בדרגת האדם בעבודה פנימית שלו במוחו וליבו – מدت

מי שהמכסה העליון ביותר ה' מעורות תחשים דוקא, כי עניין הביטול שבנבראים – (שהו תוכנו העיקרי של המשכן – הרשות השכינה הפעולה ביטול גלי להקב"ה), שייך ל"צורת" הנבראים יותר מלשאר חלקו הנברא (נכ"ל); וביטול זה נרמזו בעורות תחשים" דוקא, שגם צבעו של העור (שהוא רק דבר חיצוני ה' מ"מין הח'", ואדרבה, דבר חיצוני זה שיר לעצם מהותו של החי"⁴⁰, יותר מת' כוונות פרטיות שבו, שכן "שׁ וּמְתָפָא" דוקא בגונין שלו.

ג. ע' הפ הנ"ל יש לבאר ג'כ' הטעם שדבר זה התבטא ביריעות שעל המשכן דוקא, כי החלוקים בחלוקת המשכן, כלים וקרשים ויריעות המשכן הם בהתאם לג' עניינים הנ"ל⁴¹:

כלי המקדש, שכל אחד מהם חלק מזולתו ובכל אחד מהם הייתה עבדה אחרת בהתאם לתוכנות הפרטיש של הכללי, הנה על ידם מתגלה איך שתוכנו וגדרו הפרטיש של כל דבר שבulous הוא דבר ה' וחיוותו הפרטיש המהווה ומחי' אותן

(36) ראה ס"מ טرس"ג בתחילת וסה"מ תש"ה ס"ע 5 ואילך (ועוד) – ע' פתו"ט סוף מס' תמיד – החלוק ד' ח' העולמים" בצייר, שיח' דבוק אל הער למים והוא חיויות של העולמות, משא"כ כי גולמים בפתח, שהוא בח' החיות שאינה שייכת לעולמות, בח' "חי בעצם". וראה במקומות הנ"ל (סה"מ טרס"ג ע' קו, ס"מ תש"ח ע' 31) – שבוח' חי' גולמים" בפתח ח' שיר לחיות דמוות החכמה, שבא בינוי יופי, דחיות זה הוא חיות הבלתי מורגש. ע' בארוכה (ראה ס"מ טרס"ג ע' יח'). ועפ"ז יומתק ביתור השיבות ד' שׁ וּמְתָפָא בגונין שלו" למן ח' של היריעות דוקא, המורים על אור וחיות שלמעלה מшибות לפנימי, כדלקמן ס"ג.

(37) בכללות מבוואר (ראה סהמ"ץ להצ' מצותם בנין מקדש. ובכ"מ) דהחלוק הוא, שכלי המקדש הם אור פנימי, וקרשים ויריעות – אור מקיף.

(38) רמב"ם שם פ"ב ה"ט.

(39) רפמ"ד. וראה שם בהקדמה.

השייכים לחינוך ילדים קטנים, שאינם מבנים ואינם שייכים לשום על כלם מה שראויים וושאימים, ומה גם טפ' בגיל רך ביתר,

וע"ז בא ההוראה שגם צבע, גוון החיצוני, הוא חלק ממיין ח', שדברים כצירח חיצוניים צריכים להעשות מתוך חייתו, וחווית הבא מעוצם הנשמה, וכמה ממנהגי ישראל שרשם למעלה יותר מכמה ענייני דינים⁴⁵, ומנהג ישראל תורה היא⁴⁶, מנהג מבטל הלכה⁴⁷, וכתשובה הרשב"⁴⁸ הידועה בזה.

וע"ז שכאו"א מוסיף בכל עניין תומ"ץ – הן קיום התומ"ץ בפועל ובה-דור מצות, "הנגולות לנו ולבנינו"⁴⁹, והן ב"הנטרות לה' אלקינו" בעבודת ה' באhabת ה' ויראת ה', והן בדיקת במנהגי ישראל – ע"ז נעשה "ושכני בתוכם", בתוך כל אחד ואחת מישראל,

וזה מקרוב ומזרו' עוד יותר את בנין בית המקדש השליישי, מכון לשבתך פעילת ה'⁵⁰, שמקדש שלמה מכוון-CNגנד ביהמ"ק שלמעלה⁵¹, בmahra בימינו ממש. (משיחת ש"פ תרומה תשל"ד)

(45) ראה לקות' (סוכות פ, ג) בעניין מנהג הק-

פות, ניסוך המים (תושבע'פ) וניסוך היין (תושב'כ).

(46) ראה תוד'ה נפסל (מנחות כ, ב). מהרי"ל, הובא ברמ"א יוז'ד שעשו ס"ד. מנהגים ישנים מדור

. רא ע' 153.

(47) לי הירושלמי יבמות (פי"ב ה"א), ב"מ (פ"ז) ה"א) – הובא בפסקים. וראה בארוכה ש"ח כללים

מערכת המ' כל לו'לה.

(48) ח"א ס"ט.

(49) בשלח טו, יז.

(50) ראה מכילתא ופרש"י עה"פ. ובכ"מ.

הבנתו את גודלות הבורא כו', המביאה לאhabת ה' ויראת ה' (ובלשון פסק הרמב"ם⁵⁰ "והיאך היא הדרך לאhabתו וליראותו בשעה שיתבונן כו'"), וזה "הנטרות לה' אלקינו"⁴¹ שעל זה איתא בזוהר⁴² ש"כ חד וחד לפום שיעורא דיליל".

(ג) הידור מצוה (שאינו מעכב בקיום המצוה). עד להידור בפרטם ונוספים על גופ המצוה, ובפרט – עניינים התלויים במנוגה.

והנה יש מקום שיטה אדם לחשוב, שיעיר הדיקוק בקיום המצאות הוא רק בשני עניינים הראשונים הנ"ל, כי:

הצורך בדיקוק בנסיבות המצאות מובן ופשוט, שהרי המעשה הוא העיקר, וכפי שהאריך אדה"ז בתניא⁴³, ד"אמ קרא ק"ש במחשבתנו ובלבו בלבד בכל כה כוונתו לא יצא ידי חובתו וצריך לחזור ולקרות .. ואם הוציא במשפטיו ולא כיוון לבו יצא ידי חובתו בדיעבד"/

וכן מובן הצורך בנסיבות המצאות, כי מצוחה בלי כוונה היא "גוף بلا נשמה", וכי שהאריך אדה"ז בתניא⁴⁴ אודות גודל ההכרה בקיום המצאות מתוך אהבת ה' ויראת ה'?

אבל בעניינים הנוספים ובפרט המנה-
גין, מהו הדיקוק בהם? ובפרט במנהגים

(40) הל' יסוח'ת רפ"ב.

(41) נזכרים כת', כת.

(42) ראה זח"א קג, ב. תניא בהקדמה. שם רפמ"ד.

(43) רפל"ח.

(44) שם ואילך.

